

**2018-2019 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ АУДАНДЫҚ ОЛИМПИАДАСЫ
ГЕОГРАФИЯДАН ТЕОРИЯЛЫҚ ТҮР ТАПСЫРМАЛАРЫ
9 СЫНЫП**

Тапсырманы орындау уақыты – 90 минут

1 - Тапсырма. Келесі ұғымдарға анықтама беріңіз: зефир, каботаж, цирк, агломерация, демаркация (Әр дұрыс жауапқа 2 ұпай. **Барлығы 10 ұпай**).

2 - Тапсырма. Есепті шешіңіз. (Әр дұрыс жауапқа 2 ұпай. **Барлығы 10 ұпай**).

Есеп 1. Квадрат пішіндес бақтың пландағы ауданы 16 см^2 , жергілікті жерде бұл бақтың ауданы 6400 м^2 . Берілген планның масштабын анықтаңыз.

Есеп 2. Егер салыстырмалы ылғалдылық 55%-ке тең, ал қанықтылық ылғалдылығы $+ 15^\circ \text{C}$ температурада $12,8 \text{ г/м}^3$ тең болса, ауаның абсолютті ылғалдылығы қанша болады.

Есеп 3. Егер 180° меридианда жергілікті уақыт 24 сағат болса, нөлдік меридианда дәл уақыт қанша болады?

Есеп 4. 25 миллион халқы бар А елінде бір жыл ішінде 880 мың адам туылып, 640 мың адам қаза тапты. Елден 40 мың адам кетіп, 25 мың адам келді. Осы ел үшін негізгі демографиялық көрсеткіштерді (өлім-жітім коэффициенті) есептеңіз?

Есеп 5. А тауының шыңында атмосфералық қысым 360 мм сынап бағанасына тең, С тауының шыңында сынап бағынасы – 180 мм. Егер олардың етегінде атмосфералық қысым қалыпты жағдайда болса, С тауы А тауынан қанша шақырымға биік орналасқан?

3- Тапсырма. Тест тапсырмалары (Әр дұрыс жауапқа 1 ұпайдан. **Барлығы 30 ұпай**).

1. Жергілікті жерде ұзындығы 23,5км болатын сызық жергілікті жер жоспарында 9,4 см бөлігі түрінде көрсетілген жағдайда жергілікті жер жоспарының масштабы қандай болады?

- A) 1:5000
- B) 1:250 000
- C) 1:2500000
- D) 1:25000
- E) 1:50 000

2. Бұл пайдалы қазбаның дүние жүзілік қорының 25% -ы Қазақстанның минералды – шикізат базасының үлесіне тиесілі. Ел аумағында 100 – ге жуық кен орны барланған, оның 50-і Солтүстік Қазақстанда орналасқан. Сондай-ақ, аса ірі кен орындары Маңғыстау түбегінде де шоғырланған. Қандай пайдалы қазба туралы сөз қозғалып жатыр?

- A. мұнай
- B. хром
- C. алтын
- D. марганец
- E. уран

3. Қате түсінікті табыңыз:

- A. Рим қаласында барлық жауын-шашын жазда түседі
- B. Қант қызылшасын өндіруден көшбасшы ел – Қытай
- C. Жаңа Жер таулары герцин қатпарлығына жатады

- D. Үнді мұхитының ең терең бөлігі солтүстік – шығыста орналасқан
E. Ұлыбритания, Бельгия, Нидерланды, Данияда урбанизация үрдісінің саябырлауы байқалуда
4. Жихангездерді Сантьягодан Сиднейге дейін қандай ағыстар алып баруы мүмкін?
A. Перуан, Солтүстік Пассат, Батыс-Аустралия
B. Калифорния, Пассатаралық қарсы ағыс, Шығыс Аустралия
C. Калифорния, Солтүстік Пассат, Батыс-Австралия
D. Перуан, Оңтүстік Пассат, Шығыс-Аустралия
E. Перуан, Пассатаралық қарсы ағыс, Батыс-Аустралия
5. 2012 жылы осы қала – монарх резиденциясы ЮНЕСКО-ның Дүниежүзілік мәдени мұралар тізіміне енді. Ол XI ғасырдағы минаретімен танымал. Қай қала туралы айтылуда?
A. Триполи
B. Рабат
C. Бейрут
D. Медина
E. Додома
6. Дүние жүзі бойынша ірі ағаш қорына ие елдердің тобын табыңыз:
A. Ресей, Үндістан, Сауд Арабиясы
B. Ресей, Ливия, Франция, Германия
C. Бразилия, АҚШ, Канада, Ресей
D. Канада, АҚШ, Финляндия, Қытай
E. АҚШ, Қытай, Үндістан, Канада
7. Бұл мемлекеттің аумағында құрлықтың ең биік нүктесі және ең терең көлдің бір бөлігі орналасқан. Мұнда «Нгоронгоро», «Серенгети» и «Масаи Мара» қорықтары бар.
A. Эфиопия
B. Перу
C. Малави
D. Танзания
E. Нигерия
8. ОПЕК ұйымына кірмейді:
A. Алжир
B. Мексика
C. Нигерия
D. Венесуэла
E. Ангола
9. Мозамбик XX ғасырдың ортасына дейін қай Еуропа мемлекетінің отары болып келді?
A. Португалия
B. Ұлыбритания
C. Франция
D. Испания
E. Англия
10. А және В ауыл шаруашылық дақылдары екі түрлі құрлықта пайда болған. Соған қарамастан, А дақылдарын өсіретін негізгі ареал Б дақылы дамыған аймақта, ал Б дақылдарын өсіретін негізгі ареал А дақылы дамыған аймақта орналасқан. Бұл қандай дақылдар?
A) қара бидай және бидай
B) зәйтүн және қызанақтар
C) жүзім және кендір
D) жүгері және дән
E) кофе және какао
11. Қай нұсқада мемлекеттің астанасы дұрыс көрсетілмеген?
A) Мальта - Валетта

- В) Гренада – Сент-Джонс
 С) Лаос - Вьентьян
 D) Кипр – Никосия
 E) Тувалу - Фунафути
12. Мына қалалардың қайсысында сағат белдеуі Мельбурннің сағат белдеуімен бірдей?
 A) Пекин, Қытай
 B) Дакка, Бангладеш
 C) Джакарта, Индонезия
 D) Порт-Морсби, Папуа - Жаңа Гвинея
 E) Коломбо, Шри-Ланка
13. 1902 – 1918 жж. аралығында Килиманджаро жанартауы қалай аталды?
 A) Кайзер Вильгельм шыңы
 B) Ганса Мейера шыңы
 C) Д. Ливингстон шыңы
 D) В.В.Юнкер шыңы
 E) Стэнли шыңы
14. 1992 жылы БҰҰ – ның Хельсинки конференциясында трансшекаралық өзендер және халықаралық көлдер, соның ішінде ... туралы ресурстарды ұтымды пайдалану мен қорғау жөнінде Конвенция қабылданды.
 A) Балқаш және Арал
 B) Каспий және Арал
 C) Каспий және Марқакөл
 D) Зайсан және Арал
 E) Балқаш және Каспий
15. Қазіргі уақытта Қазақстан аумағында қанша минералды ұңғыма көздері зерттелген?
 A) 100 - ден астам
 B) 200 - ден астам
 C) 300 - ден астам
 D) 400 - ден астам
 E) 500 - ден астам
16. Серенгети Ұлттық саябағында қандай өсімдік түрі басым таралған?
 A) альпілік
 B) саванна өсімдігі
 C) аршагүл өсімдігі
 D) ылғалды экватор ормандарының өсімдігі
 E) тундралық
17. Тайланд пен Лаос шекарасын қандай өзен бөледі?
 A. Ганг
 B. Инд
 C. Волга
 D. Янцзы
 E. Меконг
18. Топографиялық картада екі елді-мекеннің арасы 7,5 см. Масштаб 1: 50000 болғандағы елді-мекендердің ара қашықтығын анықтаңыз.
 A. 3,750 км.
 B. 15,000 км.
 C. 7,500 км.
 D. 1,875 км.
 E. 37,500 км.
19. Оңтүстік Америка елдерінің ішінен астанасы теңіз деңгейінен ең биікте орналасқан елді таңдаңыз.
 A. Гайана

- В. Парагвай
- С. Венесуэла
- Д. Колумбия
- Е. Суринам

20. Л.С.Берг мына еңбектің авторы:

- А. «Шежірелер жинағы»
- В. «География»
- С. «Арал теңізі»
- Д. «Сібірдің сызба картасы»
- Е. «Солтүстік Арал маңы»

21. Франциямен шекаралас мемлекеттер

- А. Греция, Швейцария
- В. Германия, Италия
- С. Австрия, Ұлыбритания
- Д. Португалия, Испания
- Е. Польша, Бельгия

22. Қазақстанмен шекаралас Ресейдің экономикалық ауданы?

- А. Солтүстік-Батыс
- В. Солтүстік
- С. Қиыр Шығыс
- Д. Волга маңы
- Е. Орталық

23. Ең көп аралдар саны қай мұхитта?

- А. Атлант мұхиты
- В. Үнді мұхиты
- С. Тынық мұхиты
- Д. Солтүстік Мұзды мұхит
- Е. Оңтүстік мұхит

24. Африка өзендерінің көп бөлігінде су тасқыны:

- А. қыста
- В. жазда
- С. көктемде
- Д. күзде
- Е. байқалмайды

25. Егер Поляр жұлдызын өздерінің оң жақтарынан көрсе, туристер қай бағытта қозғалған?

- А. оңтүстік- батысқа
- В. батысқа
- С. солтүстікке
- Д. шығысқа
- Е. оңтүстікке

26. Байкал, Ыстықкөл және Зайсан көлдері жаралу тегі бойынша

- А. Қалдық көлдер
- В. Ескі арна көлдері
- С. Тектоникалық көлдер
- Д. Вулкандық көлдер
- Е. Сағалық көлдер

27. Абсолюттік биіктігі 500 м-ден жоғары жазықтар:

- А. таулы қырат
- В. ойпат
- С. үстірт
- Д. жазық

Е. ойыс

28. Дүние жүзіндегі ең кең және терең бұғаз

А. Беринг бұғазы

В. Гибралтар бұғазы

С. Мозамбик бұғазы

Д. Дрейк бұғазы

Е. Лаперуз бұғазы

29. Биосфера терминін 1875 ж. ғылымға енгізген австриялық ғалым:

А. А.Вегенер

В. А.Гумбольдт

С. Ч.Дарвин

Д. Э.Зюсс

Е. Кюри

30. Көне дәуірден бері кеме қатынасы дамыған көлдер:

А. Каспий теңізі

В. Арал теңізі

С. Ұлы көлдер

Д. Байкал

Е. Онега

БАРЛЫҒЫ: 50 ҰПАЙ

**РАЙОННАЯ ОЛИМПИАДА 2018-2019 УЧЕБНОГО ГОДА
ЗАДАНИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКОГО ТУРА ПО ГЕОГРАФИИ
9 КЛАСС**

Время выполнения задания – 90 минут

Задание 1. Дайте полное определение следующим терминам: зефир, каботаж, цирк, агломерация, демаркация (2 балла за каждое правильно определение. **Итого 10 баллов**).

Задание 2. Решите следующие задачи (за каждый правильный ответ – по 2 балла. **Итого 10 баллов**).

Задача 1. На плане сад квадратной формы имеет площадь 16 см^2 , на местности этот сад имеет площадь 6400 м^2 . Определите масштаб данного плана.

Задача 2. Определите абсолютную влажность воздуха, если относительная влажность равна 55%, а влажность насыщения при температуре $+15^\circ\text{C}$ составляет $12,8 \text{ г/м}^3$.

Задача 3. Определите точное время на нулевом меридиане, если на 180° меридиане по местному времени 24 часа.

Задача 4. В стране А с населением 25 млн.чел в течение года родилось 880 тыс. и умерло 640 тыс.человек. Выехало из страны 40 тыс, въехало 25 тыс.чел. Рассчитайте основные демографические показатели (коэффициент смертности) для этой страны?

Задача 5. На вершине горы А атмосферное давление составляет 360 мм рт. ст., на вершине горы С – 180 мм рт.ст.. На сколько километров гора С выше горы А, если атмосферное давление у их подножья нормальное?

Задание 3. Тестовые задания (1 балл за правильный ответ. **Итого 30 баллов**).

7. Какой будет масштаб плана местности, если линия, длина которой на местности составляет 23,5 км, представлена на плане местности отрезком длиной 9,4 см?

F) 1:5000

G) 1:250 000

H) 1:2500000

I) 1:25000

J) 1:50 000

8. Минерально-сырьевая база Казахстана составляет около 25% мировых запасов этого полезного ископаемого. На территории страны разведано около 100 месторождений, 50 из них находятся в Северном Казахстане. Крупные месторождения расположены также на полуострове Мангистау. О каком полезном ископаемом идет речь:

F. нефть

G. хром

H. золото

I. марганец

J. уран

9. Выберите неверное утверждение:

F. Практически все осадки в Риме выпадают летом

G. Лидер по производству сахарного тростника - Китай

H. Горы Новой Земли - герцинской складчатости

- I. Самая глубокая часть Индийского океана расположена на его северо-востоке
J. в Великобритании, Бельгии, Нидерландах, Дании отмечается замедление процесса урбанизации
10. Какие течения могут перенести путешественников от Сантьяго до Сиднея?
F. Перуанское, Северное Пассатное, Западно-Австралийское
G. Калифорнийское, Межпассатное противотечение, Восточно-Австралийское
H. Калифорнийское, Северное Пассатное, Западно-Австралийское
I. Перуанское, Южное Пассатное, Восточно-Австралийское
J. Перуанское, Межпассатное противотечение, Западно-Австралийское
11. 2012 году этот столичный город - резиденция монарха - вошел в список Всемирного культурного наследия ЮНЕСКО. Он известен своим минаретом XI века. О каком городе идет речь?
F. Триполи
G. Рабат
H. Бейрут
I. Медина
J. Додома
12. Выберите группу стран, имеющих крупнейшие в мире запасы древесины:
F. Россия, Индия, Саудовская Аравия
G. Россия, Ливия, Франция, Германия
H. Бразилия, США, Канада, Россия
I. Канада, США, Финляндия, Китай
J. США, Китай, Индия, Канада
10. На территории этого государства расположена высшая точка континента и часть самого глубокого озера континента. Здесь находятся заповедники «Нгоронгоро», «Серенгети» и «Масаи Мара».
F. Эфиопия
G. Перу
H. Малави
I. Танзания
J. Нигерия
11. В организацию ОПЕК не входит:
F. Алжир
G. Мексика
H. Нигерия
I. Венесуэла
J. Ангола
12. Колонией какой европейской страны до середины XX века являлся Мозамбик?
F. Португалия
G. Великобритания
H. Франция
I. Испания
J. Англия
31. Сельскохозяйственные культуры А и Б имеют очаги происхождения на разных материках. При этом основной ареал выращивания культуры А расположен на том материке, где произошла культура Б, а основной ареал выращивания культуры Б – на материке, где произошла культура А. Что это за культуры?
A) рожь и пшеница
B) оливки и помидоры
C) виноград и конопля
D) кукуруза и зерно
E) кофе и какао

32. В каком варианте столица государства названа неправильно?
- A) Мальта - Валетта
 - B) Гренада – Сент-Джонс
 - C) Лаос - Вьентьян
 - D) Кипр – Никосия
 - E) Тувалу - Фунафути
33. В каких из этих городов часовой пояс такой же, как и в Мельбурне?
- A) Пекин, Китай
 - B) Дакка, Бангладеш
 - C) Джакарта, Индонезия
 - D) Порт-Морсби, Папуа-Новая Гвинея
 - E) Коломбо, Шри-Ланка
34. Как с 1902 по 1918 годы назывался вулкан Килиманджаро?
- A) Вершина Кайзера Вильгельма
 - B) Вершина Ганса Мейера
 - C) Вершина Д. Ливингстона
 - D) Вершина В.В.Юнкера
 - E) Вершина Стэнли
35. В 1992 году на Хельсинской конференции ООН была принята Конвенция по охране и рациональному использованию ресурсов трансграничных рек и международных озер, в том числе ...
- F) Балхаша и Арала
 - G) Каспия и Арала
 - H) Каспия и Маркаколя
 - I) Зайсана и Арала
 - J) Балхаша и Каспия
36. Сколько в настоящее время исследовано скважин минеральных источников на территории Казахстана?
- F) более 100
 - G) более 200
 - H) более 300
 - I) более 400
 - J) более 500
37. Какой тип растительности доминирует в Национальном парке Серенгети?
- F) альпийский
 - G) растительность саванн
 - H) вересковый
 - I) растительность влажных экваториальных лесов
 - J) тундровый
38. Какая река разделяет границу Тайланда и Лаоса?
- F. Ганг
 - G. Инд
 - H. Волга
 - I. Янцзы
 - J. Меконг
39. Расстояние между двумя населенными пунктами на топографической карте составляет 7,5 см. Определите расстояние на местности, если масштаб карты 1:50000.
- F. 3,750 км.
 - G. 15,000 км.
 - H. 7,500 км.
 - I. 1,875 км.

Л. 37,500 км.

40. Среди перечисленных южноамериканских государств выберите страну, столица которой расположена на наибольшей высоте над уровнем моря.

Ф. Гайана

Г. Парагвай

Н. Венесуэла

Л. Колумбия

Л. Суринам

41. Л.С.Берг является автором труда: Альберта

Ф. «Сборник Летописей»

Г. «География»

Н. «Аральское море»

Л. «Чертежная карта Сибири»

Л. «Северное Приаралье»

42. Франция граничит с государствами?

Ф. Греция, Швейцария

Г. Германия, Италия

Н. Австрия, Великобритания

Л. Португалия, Испания

Л. Польша, Бельгия

43. Граничит с Казахстаном экономический район России:

Ф. Северо-Западный

Г. Северный

Н. Дальневосточный

Л. Поволжский

Л. Центральный

44. Наибольшее количество островов находится в океане?

Ф. Атлантическом

Г. Индийском

Н. Тихом

Л. Северном Ледовитом

Л. Южном

45. На большей части рек Африки половодье:

Ф. зимой

Г. летом

Н. весной

Л. осенью

Л. не отмечается

46. В каком направлении двигалась группа туристов, если Полярную звезду они видели справа от себя?

Ф. на юго-запад

Г. на запад

Н. на север

Л. на восток

Л. на юг

47. Озеро Байкал, Иссык-Куль и Зайсан по происхождению называют

Ф. Остаточными озерами

Г. Остаточными озерами

Н. Тектоническими озерами

Л. Вулканическими озерами

Л. Запрудными озерами

48. Равнины с абсолютной высотой более 500 м называются:

- Г. плоскогорье
- Г. низменность
- Н. возвышенность
- Г. равнина
- Г. вогнутый
- 49. Самый широкий и глубокий пролив в мире
 - Г. Берингов пролив
 - Г. Гибралтарский пролив
 - Н. Мозамбиский пролив
 - Г. Пролив Дрейка
 - Г. Пролив Лаперуза
- 50. Термин биосфера внедрил в науку в 1875 г. австрийский ученый
 - Г. А.Вегенер
 - Г. А.Гумбольдт
 - Н. Ч.Дарвин
 - Г. Э.Зюсс
 - Г. Кюри
- 51. Озера в которых еще с древних времен развито судоходство
 - Г. Каспийское море
 - Г. Аральское море
 - Н. Великие озера
 - Г. Байкал
 - Г. Онега

ВСЕГО: 50 БАЛЛОВ